

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

RESOLUCIÓ D'ARXIU de la Informació Prèvia núm. 6/2017, referent a l'Ajuntament del Masnou.

Antecedents

1.- En data 16/01/2017 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per remissió de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, un escrit d'una persona pel qual formulava denúncia contra l'Ajuntament del Masnou, amb motiu d'un presumpte incompliment de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

En concret, la persona denunciant, Sra. (...), es queixava que els Serveis Socials del Masnou li van requerir que aportés *"un informe mèdic con todas mis enfermedades y estado de salud"* per tal de poder tramitar la Renda Mínima d'Inserció (en endavant, RMI), informació que considerava desproporcionada per a la finalitat indicada. La persona denunciant afirmava que des dels dits serveis socials se li va informar que, a tal efecte, no hi havia prou amb la presentació del *"parte de baja"*.

Per tal d'acreditar els fets denunciats, la persona denunciant aportava un document de l'Ajuntament intítulat *"Documentació necessària per a demanar als sol·licitants. Ajuts socials de l'Ajuntament"* en el qual consta un llistat de documents acompanyats d'una casella que permet la seva marcació individualitzada. Al final d'aquest llistat consta l'anotació manuscrita *"informe mèdic - baja"*.

2.- L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 6/2017), d'acord amb l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, per tal de determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants concurrents.

En el si d'aquesta fase d'informació, per mitjà d'ofici de data 18/01/2016 es va requerir l'Ajuntament del Masnou per tal que informés sobre diverses qüestions relacionades amb els fets denunciats, en concret:

- Si els Serveis Socials de l'Ajuntament disposen d'un protocol en relació amb la documentació que s'ha de requerir a les persones que sol·liciten la RMI. En cas afirmatiu, n'aportés una còpia.
- Si la persona denunciant, a requeriment dels Serveis Socials, va aportar un informe mèdic detallat (no un "part de baixa") per tal de tramitar la RMI.
- Sobre les raons que justificarien que els Serveis Socials requerissin un informe mèdic detallat per tal de tramitar la RMI, així com de la normativa que habilitaria requerir aquesta informació.
- En relació amb la persona aquí denunciant, acreditació d'haver donat compliment al dret d'informació previst a l'article 5 de la LOPD.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

L'Ajuntament del Masnou va respondre l'anterior requeriment a través d'escrit de data 01/02/2017, pel qual s'exposava, entre d'altres, el següent:

- Que *"El protocol d'actuació dels Serveis Socials Bàsics es basa en el compliment de les funcions que atorga la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, als ens locals"*.
- Que *"la persona denunciant va presentar l'informe mèdic (model tipus d'informe mèdic que emet el programa del Servei Català de la Salut) als serveis socials municipals per tal de tramitar la RMI, juntament amb altres documents, en dates 4/11/2016 i 9/11/2016 (...)"*.
- Que la normativa que habilitaria el requeriment, per part dels serveis socials de l'Ajuntament, a les persones sol·licitants del RMI d'un informe mèdic detallat seria la que seguidament es relaciona: a) article 17 de la Llei 12/2007; b) Contracte Programa 2016-2019 per a la coordinació, la cooperació i la col·laboració entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i l'Ajuntament de Masnou, en matèria, entre d'altres, de serveis socials; c) art. 9 de la Llei 10/1997, de 3 de juliol, de la Renda Mínima d'Inserció, en relació amb l'elaboració del Pla Individual d'inserció; d) art. 8 del Decret 384/2011, de 30 d'agost, de desplegament de la Llei 10/1997; i, e) Acord de Govern de data 23/10/2012, pel qual es determinen els criteris objectius i no discrecionals de prelación dels expedients de la RMI. En relació amb aquesta darrera norma, *"la presentació de l'informe mèdic dona lloc a l'aplicació del criteri de prelación «número 4, ÀMBIT SOCIOSANITARI» que li atorga un pes de 7 punts addicionals en la prioritització de l'expedient de RMI"*.

L'entitat denunciada aportava amb el seu escrit documentació diversa, entre d'altra:

a) Còpia de l'Acord de Govern de 23/10/2012, *"pel qual es determinen els criteris objectius de prelación dels expedients de la renda mínima d'inserció"*. En l'annex d'aquest acord es detallen els *"criteris objectius de prelación per a l'aprovació dels expedients de l'RMI: elements socials i laborals que poden tenir més impacte en la situació d'exclusió social de les unitats familiars amb dret a percebre l'RMI"*. El criteri *"4. ÀMBIT SOCIOSANITARI"* conté l'indicador referent a *"Malalties que porten associats factors de risc d'exclusió (salut física, mental i/o toxicomania)"*, indicador al que se l'adjudica una puntuació de 7 sobre 100; puntuació que, tal com estableix el mateix acord, permet establir l'ordre de prioritat en la tramitació dels expedients de la RMI.

b) Documentació que acreditaria haver donat compliment al dret d'informació de la persona denunciant en la recollida de les seves dades personals.

3.- En data 24/05/2017 es va tornar a requerir l'Ajuntament del Masnou per tal que donés resposta a les següents qüestions:

- Informés en quina data els Serveis Socials de l'Ajuntament van atendre la persona aquí denunciant i si aquesta atenció estava relacionada amb una petició prèvia d'ajuts socials.
- Indiqués les circumstàncies personals que foren al·legades per la persona atesa als Serveis Socials (situació laboral, familiar, de salut, etc.) i que haurien motivat que aquests Serveis li sol·licitessin un *"informe mèdic"* amb la finalitat d'aplicar els barems detallats a l'Acord de Govern de 23/10/2012.
- Exposés si en el marc de l'entrevista o entrevistes mantingudes amb la dita persona –i en general amb d'altres persones en situacions similars–, els Serveis Socials informen sobre quina documentació és de presentació obligatòria per tramitar una determinada ajuda social (en aquest cas el PIRMI) i quina de presentació voluntària i per tant no obligatòria,

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

però que pot resultar determinant per a la resolució de la sol·licitud, en aplicació dels criteris establerts a l'Acord de Govern esmentat.

L'Ajuntament del Masnou va donar resposta a aquest requeriment mitjançant escrit de 02/06/2017, pel qual exposava el següent:

- Que *"la persona denunciant havia estat usuària dels serveis socials municipals anys enrere però el seu expedient estava tancat per inactivitat. En data 11/07/2016 s'obre expedient als Serveis Socials Bàsics amb la petició d'ajuts econòmics, alimentació, despeses sanitàries, etc, que fa la persona denunciant,. S'orienta sobre la RMI: els requisits i la documentació que caldria adjuntar. En data 10 d'octubre de 2016 es realitza una nova visita a la persona denunciant on es torna a fer la orientació"*.
- Que *"A les entrevistes realitzades en dates 11 de juliol i 10 d'octubre de 2016 als serveis socials bàsics, la persona denunciant va exposar una situació d'extrema vulnerabilitat. Va plantejar la seva problemàtica econòmica per manca d'ingressos, la manca d'habitatge pels mateixos motius i problemes de salut que no li permetien l'accés a una ocupació. Davant del diagnòstic i la necessitat prioritària de gestionar recursos econòmics, es proposa tramitar la RMI per garantir uns ingressos bàsics que permetin cobrir les despeses bàsiques de la sol·licitant. A tal efecte, es va informar a la persona denunciant que calia justificar a l'òrgan gestor de la RMI les circumstàncies que justificaven la necessitat urgent de resoldre el seu expedient de RMI i que, en cas que es volgués acollir al «criteri de prelatió núm. 4, àmbit sociosanitari», calia adjuntar l'informe mèdic que el justificués"*
- Que *"els Serveis Socials Bàsics de l'Ajuntament del Masnou sol·liciten a les persones usuàries a les quals se'ls tramita la prestació de la Renda Mínima d'Inserció la documentació que la Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'inserció indica que és necessària. Quan concorren circumstàncies que poden ser valorades i que tenen pes a la valoració i reconeixement del dret a la prestació que es tramita, s'informa a les persones sol·licitants i aquestes aporten la documentació que justifica aquestes circumstàncies, si ho consideren. És el cas de les situacions personals que estan vinculades amb problemàtiques de l'àmbit sociosanitari, on si la persona sol·licitant està d'acord pot portar l'informe de salut"*

4.- També en el si d'aquesta fase d'informació prèvia, es va comprovar que l'Ajuntament del Masnou és responsable del fitxer "Serveis Socials bàsics", que té com a finalitat la "Gestió integrada de la informació dels serveis socials bàsics municipals", i el qual es troba inscrit al Registre de Protecció de Dades de Catalunya, dependent d'aquesta Autoritat.

Fonaments de Dret

1.- D'acord amb el previst a l'article 2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta Resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

2.- A partir del relat de fets que s'ha exposat a l'apartat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats, en concret, el requeriment per part dels Serveis Socials de l'Ajuntament del Masnou a la persona denunciant d'un informe mèdic detallat, amb la finalitat de tramitar la RMI, informació que la persona denunciant considera desproporcionada.

El primer que cal dir és que l'existència del requeriment d'aquest informe mèdic a la persona denunciant és un fet que no ha estat qüestionat per l'Ajuntament, qui admet que, efectivament, aquesta informació, entre d'altra, li fou sol·licitada a la persona denunciant, qui al seu torn la va lliurar al Serveis Socials al mes de novembre de 2016.

També com a punt de partida, cal recordar que l'article 7.3 de la LOPD estableix que *"les dades personals que facin referència a l'origen racial, a la salut i a la vida sexual només poden ser recollides, tractades i cedides quan, per raons d'interés general així ho disposi una llei o l'afectat hi consenti expressament"*.

Així doncs, es tracta aquí de dilucidar si la recollida i tractament de l'informe mèdic de la denunciant per part dels Serveis Socials de l'Ajuntament, el qual contenia dades de salut, estava habilitat per una norma amb rang formal de llei.

En primer lloc cal assenyalar que, d'acord amb les normes que seguidament es transcriuen, correspon als serveis socials bàsics dels ajuntaments, en aquest cas de l'Ajuntament del Masnou, preparar i elaborar els plans individuals d'inserció i reinserció social i laboral (en endavant, PIR) a través dels quals la RMI assoleix els seus objectius. Al respecte, l'article 2 de la Llei 10/1997, de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció, determina el següent:

"1. La finalitat de la renda mínima d'inserció és prestar el suport adequat a totes les persones a qui els calgui per a atendre les necessitats bàsiques per a viure en la societat, amb els recursos convenients per a mantenir-se i per a afavorir-ne la inserció o la reinserció socials i laborals

2. Per a assolir la seva finalitat, la renda mínima d'inserció es desenvolupa en prestacions i actuacions de serveis socials, salut, ensenyament, formació d'adults, prestacions econòmiques i accions de suport per a la integració social i laboral".

Pel que fa al contingut de la renda mínima d'inserció, l'article 3.1 de la mateixa norma explicita el següent:

"La renda mínima d'inserció assoleix els seus objectius mitjançant l'elaboració d'un pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals (PIR), establert per l'article 9, que pot comprendre l'aplicació coordinada de totes o algunes de les actuacions i les prestacions següents:

a) Prestacions d'urgència i rescabament.

b) Suport a la integració social, informació i orientació, i suport per a la col·laboració cívica.

c) Formació d'adults.

d) Suport a la inserció laboral.

e) Prestació econòmica.

f) Totes les altres que s'estableixin en el futur".

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

L'article 9.5 de la dita Llei, relatiu al "*Pla Individual d'inserció i reinserció socials i laborals (PIR)*" estableix que "*els projectes dels PIR han d'ésser preparats i elaborats pels ajuntaments i els consells comarcals, per mitjà dels equips bàsics d'atenció primària*", mentre que l'article 8.1 del Decret 384/2011, de 30 d'agost, de desplegament de la Llei 10/1997, de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció, concreta el següent:

"Els ajuntaments i els consells comarcals han de preparar i elaborar els projectes del PIR mitjançant els serveis bàsics d'atenció social primària.

Les persones professionals dels serveis bàsics d'atenció social primària tenen les funcions següents:

a) La recepció o la detecció de casos de persones i de famílies creditors de les actuacions referides a l'article 2 de la Llei 10/1997, de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.

b) La preparació i l'elaboració de cada projecte de pla individual d'inserció i reinserció social i laboral (PIR) amb el contingut que s'especifica als punts 2 i 3 de l'article 9 de la Llei 10/1997, de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció, d'acord amb els criteris que establirà la Comissió Interdepartamental de l'RMI, segons la finalitat prevista a l'article 2 de la Llei 10/1997, de la renda mínima d'inserció.

c) El seguiment i l'avaluació dels PIR, assegurant la integració i coherència de les diferents mesures".

Seguidament cal precisar que els projectes dels PIR, elaborats com s'ha dit pels Serveis Socials dels ajuntaments, son sotmesos a la Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció, òrgan tècnic a qui correspon pronunciar-se sobre l'aprovació o desestimació de cada projecte, tenint en compte les disponibilitats pressupostàries. Així mateix, la normativa estableix que aquesta Comissió pot elevar al Govern una proposta per determinar els criteris objectius i no discrecionals per tal d'establir una prelación entre els expedients, quan la disponibilitat pressupostària no sigui suficient com per aprovar tots els expedients.

Al respecte, l'article 10 de la Llei 10/1997 estableix el següent:

"Aprovació del Pla individual d'inserció i reinserció socials i laborals

1. La Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció, tenint en compte les disponibilitats pressupostàries, ha d'emetre un informe vinculant, amb un pronunciament d'aprovació o desestimació de cada projecte. L'aprovació pot ésser total o parcial. L'informe s'ha de traslladar a les direccions generals competents perquè adoptin les resolucions que siguin procedents en cada cas.

2. (...)

3. L'aprovació del PIR comporta l'assignació de la prestació econòmica en la quantia que correspongui, i també les altres mesures establertes per l'article 3 que siguin adequades en cada cas.

4. Quan la disponibilitat pressupostària no sigui suficient per a aprovar tots els expedients, la Comissió Interdepartamental ha d'elevar una proposta al Govern per determinar els criteris objectius i no discrecionals de prelación dels expedients"

Doncs bé, l'Acord de Govern de 23/10/2012 va fixar els criteris objectius i no discrecionals de prelación dels expedients de la RMI, atès que –tal com recull el mateix acord– "*la situació de les finances de la Generalitat de Catalunya no permet fer front a tots els compromisos existents i no permet assumir ni reconèixer més compromisos econòmics a través del reconeixement*

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

dels endarreriments existents pendents i de la valoració de noves sol·licituds". Tal com es recull a l'antecedent 2n, un dels indicadors a tenir en compte per fixar la prioritat dels expedients (amb una valoració de 7 sobre 100) són les *"malalties que porten associats factors de risc d'exclusió (salut física, mental i/o toxicomania"*, circumstància que òbviament només pot ser acreditada per la persona interessada en rebre l'ajuda social mitjançant un informe mèdic mínimament detallat.

D'acord amb les normes transcrites, en la mesura que recau sobre els serveis socials dels ajuntaments –en aquest cas de l'Ajuntament del Masnou- la preparació i elaboració dels PIR, els serveis socials disposen d'habilitació legal per demanar a aquelles persones sol·licitants d'una RMI, la documentació necessària per acreditar aquelles circumstàncies relatives a la seva persona que, d'acord amb la legislació, donarien dret a les prestacions que estableix la RMI. I també tenen habilitació legal per demanar aquella documentació necessària - relacionada amb la situació personal de la persona sol·licitant de l'ajuda- per acreditar la concurrència d'alguns dels criteris determinants per establir l'ordre de prelación dels expedients d'acord amb el que disposa de l'Acord de Govern de 23/10/2012 *"pel qual es determinen els criteris objectius de prelación dels expedients de la renda mínima d'inserció"*. Tal com es recull als antecedents, en el cas que aquí ens ocupa, la persona denunciante havia posat en coneixement dels Serveis Socials de l'Ajuntament la seva situació de baixa *"per malaltia"* com una circumstància a tenir en compte alhora de sol·licitar ajudes socials (entre les quals es troba la RMI), el que justificaria que, d'acord amb el que s'ha exposat, els Serveis Socials demanessin a l'aquí denunciante la documentació acreditativa d'aquesta circumstància concreta (com seria un informe mèdic), documentació que havia de tenir el grau de detall suficient que permetés valorar l'eventual aplicació de l'indicador corresponent a les *"malalties que porten associats factors de risc d'exclusió (salut física, mental i/o toxicomania"* que recull l'Annex de l'Acord de Govern esmentat.

En aquest punt convé evidenciar que, tant de la documentació que consta a l'expedient, com de les manifestacions efectuades pel mateix Ajuntament, es desprèn que els Serveis Socials de l'Ajuntament del Masnou només demanen aquest tipus d'informació mèdica en casos excepcionals i no de forma habitual. Això s'evidencia a partir del mateix contingut del document *"Documentació necessària per a demanar als sol·licitants. Ajuts socials de l'Ajuntament"* aportat per la persona denunciante, en el qual s'observa, tal com s'ha exposat a l'antecedent 1r, que la petició d'*"informe mèdic – baixa"* estava anotada de forma manuscrita al final del llistat de documents relacionats en el requeriment que s'efectuà a la persona aquí denunciante, de manera que no seria un document que es requereix de manera sistemàtica.

En definitiva, la petició a la persona denunciante, per part dels Serveis Socials de l'Ajuntament, d'un informe mèdic detallat, i el seu posterior tractament, amb la finalitat de tramitar la RMI, és una actuació que disposa d'habilitació legal i, per tant, resulta conforme a la normativa de protecció de dades.

3.- De conformitat amb tot el que s'ha exposat als fonaments precedents, i atès que no ha resultat acreditada durant la present informació prèvia l'existència d'indicis racionals que permetin imputar cap fet que pogués ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la LOPD, procedeix acordar l'arxiu de les presents actuacions.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

L'article 89 de la Llei 39/2015, en consonància amb els articles 10.2 i 20.1 del Decret 278/1993, preveu que procedeix l'arxivament de les actuacions quan en la instrucció del procediment es posi de manifest el següent: *c) Quan els fets provats no constitueixin, de manera manifesta, una infracció administrativa*"

4.- A banda del que s'ha exposat fins aquí sobre els fets estrictament denunciats, cal efectuar una darrera consideració respecte el deure d'informació exigida per l'art. 5 de la LOPD. Com s'ha exposat a l'antecedent 1r, l'Ajuntament ha acreditat documentalment que va donar compliment al dret d'informació de la persona aquí denunciada en la recollida de les seves dades. D'entre aquesta documentació aportada per l'Ajuntament consta un document –amb l'encapçalament de l'Ajuntament del Masnou–, de data 09/02/2016 relatiu a "*Consulta a serveis socials municipals sobre: Ajuts socials*", i signat per la persona aquí denunciada, respecte del qual convé fer algunes apreciacions:

- En relació amb el contingut de la clàusula informativa que figura al final del dit document, convindria que l'Ajuntament explicités amb més detall la finalitat de la recollida de dades, especialment pel que fa al "*tractament informàtic*" de les dades, ja que, tal com està redactat semblaria que es dona a entendre que les dades recollides només es tracten de manera automatitzada, quan de les actuacions efectuades s'infereix que les dades també es tracten en suport paper, si més no parcialment.

- D'altra banda, en relació amb la prestació del consentiment per a la cessió de dades a d'altres administracions, i en el benentès que aquesta comunicació només es duria a terme en el cas que una norma ho prevegi, seria recomanable que la informació sobre aquest extrem s'incorporés a la llegenda informativa que consta al final del document. Al respecte, cal recordar que l'art. 5.1.a de la LOPD estableix que s'haurà d'informar dels "*destinatariis de la informació*".

Per tot això,

RESOLC

Primer.- Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 6/2017, relatives a l'Ajuntament del Masnou.

Segon.- Notificar aquesta Resolució a l'Ajuntament del Masnou, i comunicar-la a la persona denunciada.

Tercer.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat denunciada pot interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

davant els Jutjats del Contenciós Administratiu, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, l'entitat denunciada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, (a la data de la signatura electrònica)